

Gerlin Heestermans

Toerist Modernist : Wandelen langs modernistische architectuur in België

Architectuur uit het Interbellum en zeker de interessante productie van na 1945 komt pas in de media wanneer er dreiging is van slopen, dus vaak ook veel te laat. Kennis van ons recent erfgoed is noodzakelijk om afbraak van bijvoorbeeld woning Vaeck in Hofstade te voorkomen. Daarom zijn publicaties als "Toerist Modernist: Wandelen langs modernistische architectuur in België" van Gerlin Heestermans een interessante bijdrage om het debat te stimuleren. Het publiek is vaak op zoek naar culturele thema's voor wandelingen, het ontdekken van niet gekend patrimonium. Toch zijn er in het boek een aantal onnauwkeurigheden die men had kunnen vermijden.

Aandacht voor niet zo gekende gebouwen is een thema van deze wandelgids. Die heeft zeker niet de ambitie om een overzicht te geven. Bij de selectie werd vertrokken van een "makkelijk" wandelbaar parcours waarbij de stops niet te ver uit elkaar liggen. In totaal twaalf wandelingen met telkens een stadskaart om de wandeling aan te vatten. Het is geen toptien in Leuven of Kortrijk. Toch is enige vorm van onderscheidend vermogen wenselijk om minder belangrijke zaken te duiden in vergelijking met meer cultuur bepalende creaties. Het is natuurlijk gevaarlijk om architectuur enkel te beoordelen en te selecteren uitsluitend op basis van de straatgevel. Sommige gebouwen hebben misschien niet zo opvallend exterieur maar zijn qua planontwikkeling interessant.

In de grote steden zijn er veel wandelingen te bedenken. Alleen al in het Gentse Miljoenenkwartier is er een groot aanbod voor meerdere wandelingen rond thema's. Voor Gent werd gekozen voor de deelgemeente Mariakerke die pas in 1976 deel maakt van groot Gent. In de wijk werk van Daniel Craet en van de architecten Nowé & Heyvaert uit de jaren '50. Een woning van deze reeks lage budget constructies werd op een voorbeeldige wijze gerenoveerd door architecte Marie José Van Hee.

Een ontdekking is zeker de wandeling in Eeklo met werk van Louis Geirnaert en de Onze-Lieve-Vrouwekerk uit 1965 van de architecten Aerts, D'E Coninck & Vandendael.

Bij de wandeling in Oostende kan men meer vragen stellen. Men had de wandeling kunnen starten bij het stadhuis ontworpen door Victor Bourgeois, een beschermd gebouw en gelegen dicht bij het station. Dit gebouw van Bourgeois is dringend toe aan renovatie. Dat het RTT/PTT gebouw, nu De Grote Post" niet voorkomt valt niet te begrijpen. Van alle

wederopbouw projecten in Oostende is dit publiek gebouw de interessantste creatie en een zeer goed voorbeeld van herbestemming. Daarentegen krijgt het Kursaal van Léon Stynen (1944-1953) zeer veel aandacht in tekst en illustraties. Goed dat er meer aandacht is voor dit gebouw dat bijna was gesloopt om vervangen te worden. Vooral de kunstintegratie maakt van dit gebouw één van de interessantste publieke gebouwen na WO II.

Bij de woningen is er het woonhuis van architect Sylvain Smis met een gevelopbouw die een variant is van de veel grotere Gentse architect Valentin Vaerwyck. In de tekst staat dat De Grote Post Eysselincks laatste groot project is geweest in Oostende. Het is echter het SEO Warenhuis, nu MuZEE. De SEO kant Romestraat kwam pas klaar na de dood van Eysselinck in 1953. Verkeerde informatie opnemen in een publicatie is steeds pijnlijk als men weet dat anderen grondig onderzoek deden.

Wat betreft de twee woningen van Eysselinck in Mechelen, het gaat om twee opdrachtgevers die samen hun woning lieten bouwen. De grote hoekwoning is woning Van Hoogenbemt. De kleine woning was voor Contryn, een persoon die een belangrijke rol speelde in de wereld van het poppentheater.

Op pagina 226 staat: "het gebruik van gewapend beton (in de jaren '30) was nog nieuw en had men het nog niet helemaal onder de knie", dit is compleet onjuist. Ik groeide op in Middelkerke en in de jaren '90 van de 19de eeuw bouwde men een waterreservoir in gewapend beton. Deze constructie kan men nog steeds bezoeken in de zomermaanden en kreeg de naam "Dronkenput".

Ook het beschermde Bellevue Hotel in Westende, een meesterwerk van Octave Van Rysselberghe, opgetrokken rond 1910, bezit een volledig betonskelet. Dank zij het gebruik van beton was dit hotel het enige wat overbleef in deze nieuwe badplaats na de Eerste Wereldoorlog. Onjuistheden worden vaak overgenomen en gaan dan een eigen leven leiden. Dat dergelijke publicaties nodig zijn is zeker en kan de waardering voor het jong patrimonium versterken.

Marc Dubois

Oktober 2023

Uitgever LUSTER, Antwerpen, ISBN 9789460583421

256 pagina's

24,95 euro